

МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ПРЕДСТАВНИЦТВО ФОНДУ ГАНСА ЗАЙДЕЛЯ В УКРАЇНІ

**МЕДІАЦІЯ В СУДОВІЙ, ПРАВООХОРОННІЙ
ТА ПРАВОЗАХИСНІЙ СИСТЕМАХ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(30-31 травня 2019 року)

Одеса – 2019

УДК 347.9:347.127.15(08)
М42

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Медіація в судовій, правоохоронній та правозахисній системах:
М42 матеріали міжн. наук.-практ. конф., м. Одеса, 30-31 травня 2019 р.
— Одеса: ОДУВС, 2019. — 253 с.

УДК 347.9:347.127.15(08)

© ОДУВС, 2019

*Авдєєва А. В.,
ад'юнкт денної форми навчання
аспірантури та докторантури ОДУВС
Науковий керівник: Цільмак О. М.,
доктор юридичних наук, професор, професор кафедри
криміналістики, судової медицини та психіатрії ОДУВС*

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ДІЯЛЬНОСТІ МЕДІАТОРА

Вивчення питань, які стосуються медіації є не новацією, а є вимогою часу, оскільки володіння знаннями й навичками в сфері медіації зараз є обов'язковою характеристикою кваліфікованого правника. Разом з тим, питання медіації законодавчо не врегульоване, тому й виникає багато питань стосовно поняття, принципів, етапів і правил медіації тощо. Особливої уваги потребує особа медіатора.

Шукаючи відповідь на питання які ж особисті якості надають можливість особі кваліфіковано і професійно працювати медіатором у будь-якій сфері, не аби який інтерес викликало поняття «емоційний інтелект» і його співвідношення з особою медіатора.

Емоційний інтелект (EI) (англ. Emotional intelligence) – група ментальних здібностей, які беруть участь в усвідомленні та розумінні власних емоцій і емоцій оточуючих. Люди з високим рівнем емоційного інтелекту добре розуміють свої емоції і почуття інших людей, можуть ефективно керувати своєю емоційною сферою, і тому в суспільстві їхня поведінка більш адаптивна і вони легше досягають своїх цілей у взаємодії з оточуючими.

За теорією Р. Бар-Она, емоційний інтелект визначається як сукупність найрізноманітніших здібностей, які забезпечують можливість успішно діяти в будь-яких ситуаціях. Вчений виділив п'ять субкомпонентів, які характеризують структуру емоційного інтелекту:

- саморозуміння (усвідомлення власних емоцій, впевненість у собі, самоповага, самоактуалізація);
- комунікативний потенціал (емпатія, соціальна відповідальність);
- власне адаптаційні здібності (вміння вирішувати проблеми, долати труднощі, емоційна лабільність);
- антистресовий потенціал (стійкість до стресів, самоконтроль);
- загальний настрій (оптимістичність) [3].

У 90-х роках світ побачила книга «Емоційний інтелект» Деніеля Гоулмана (Daniel Goleman) , який співпрацював із Нью Йорк Таймз (New

York Times), спеціалізуючись на дослідженнях мозку та поведінки людини, і одночасно навчався на психолога в Гарвардському університеті. Людей з розвиненим емоційним інтелектом він описував так:

1. Вони добре розуміють власні емоції (самосвідомість).
2. Вони добре керують власними емоціями (самоконтроль).
3. Вони з емпатією ставляться до емоцій інших людей (соціальне розуміння).
4. Вони добре справляються з емоціями інших людей (управління взаємовідносинами) [1].

Велика кількість науковців, які досліджують емоційний інтелект, дійшли висновку, що він відрізняється від інших інтелектуальних здібностей тим, що він є не вродженою, а сформованою рисою.

Шлях до розвитку емоційного інтелекту полягає через [1]:

1. Самосвідомість в емоційному інтелекті, яка спонукає нас зрозуміти у яких стосунках із власними емоціями ми перебуваємо. Це включає переживання почуттів; відслідковування фізичних відчуттів; вміння відчувати особисті почуття та емоції гніву, суму, страху, радості, кожне з яких супроводжується певними виразами обличчя; переживання почуттів настільки сильних, що помітні як самій людині так і її оточуючим; звернення уваги на емоції та врахування їх у прийнятті рішень.

2. Самоконтроль починається з усвідомлення емоцій. Їх опанування і контроль дозволяють приймати конструктивні рішення. Здатність контролювати стрес та залишатися емоційно присутнім допомагає вловлювати шматочки інформації, брати ініціативу в свої руки, адаптуватися до нових обставин за короткий термін.

3. Соціальне розуміння – це, серед іншого, вміння опрацьовувати велику кількість невербальних сигналів інших людей. Щоб досягнути цього, людині слід призупинити власні думки. Адже так вона зможе опрацювати інформацію, що надходить від іншої людини, тобто бути «в ситуації».

4. Управління взаємовідносинами відбувається через усвідомлення емоцій, здатності розпізнавати та розуміти, що відчувають інші люди. Це допомагає ефективно розвивати додаткові соціальні чи емоційні навички, які роблять стосунки ефективнішими, пліднішими та більш наповнюючими. Управлінню взаємовідносинами сприяють: ефективне використання невербального спілкування, застосування гумору для зменшення стресу, сприйняття конфлікту як можливості розвивати ближчі стосунки.

Беручи до уваги вищезазначене, можна зробити висновок, що емоційний інтелект є важливою психологічною складовою особи медіатора. Тільки фахівець з високим рівнем самосвідомості та самоконтролю, натренованим вмінням соціального розуміння, та з «нейтральним», усвідомленим умінням управління взаємовідносинами може кваліфіковано та плідно провести процедуру медіації, досягти взаємоприйнятної для сторін угоди, і тим самим підкреслити важливу роль такої процедури для суспільства в цілому. При цьому дуже важливим є те, що емоційний інтелект можна і потрібно розвивати, за для підвищення свого професійного рівня в медіації і правозастосовній діяльності у цілому.

Список використаних джерел:

1. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ — М.: «Манн, Иванов и Фербер», 2013. — С. 560. — ISBN 978-5-91657-684-9;
2. Емоційний інтелект і можливості його розвитку/ Режим доступу:<https://www.empatia.pro/emotsijnyj-intelekt-i-shlyahy-jogo-rozvy/>;
3. Р. Бар-Он «15 факторов модели Bar-On», режим доступу: <http://www.reuvenbaron.org/wp/the-5-meta-factors-and-15-sub-factors-of-the-bar-on-model/>

ЗМІСТ

Авдєєва А. В. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ДІЯЛЬНОСТІ МЕДІАТОРА.....	5
Албул С. В. ДО ПИТАННЯ СТАНОВЛЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	7
Андрієнко І. С. ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ ЯК ВИД ПРИМИРНОЇ ПРОЦЕДУРИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....	11
Бабанін С. В. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАБУТТЯ СТАТУСУ МЕДІАТОРА В УКРАЇНІ.....	15
Балтаджі П. М. ГУМАНІЗМ: ІДЕЯ, СВІТОГЛЯД, ПРИНЦИП ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ.....	18
Безпалова О. І. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРАКТИКИ МЕДІАЦІЇ В ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА У ДИТЯЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ (НА ПРИКЛАДІ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	21
Берендєєва А. І. ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ У ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ.....	24
Боксгорн А. В. ПРАВОВАЯ ПРИРОДА СОГЛАШЕННЯ ПО РЕЗУЛЬТАТАМ МЕДІАЦІЇ.....	29
Бондар В. В. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ МЕДІАЦІЇ УКРАЇНИ.....	31
Будяченко О. М., Цапущел І. М. ЩОДО МЕДІАЦІЇ, ЯК АЛЬТЕРНАТИВНОГО СПОСОБУ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТУ.....	33
Вайда Т. С., Кузнєцов О. І. ПРИМИРЕННЯ МІЖ ПОТЕРПІЛИМ І ПРАВОПОРУШНИКОМ ЯК ВИД МЕДІАЦІЇ В СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	36
Воробель У. Б. ВИМОГИ ЩОДО ОСОБИ МЕДІАТОРА: ДОСВІД ПОЛЬЩІ.....	40
Геращенко С. О. МЕДІАЦІЯ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ.....	47